

Jak se čeští oldskauti stali členy ISGF

Mezinárodní společenství dospělých skautů a skauetek vzniklo v roce 1953, kdy u nás za vlády totalitního režimu byl skauting zakázán. Vzniklo z hnutí „Old Scouts*) and the St'Georg's Guilds“ a přijalo tehdy název „International Fellowship of Former Scouts and Guides“ (IFOFSAG), francouzsky „Amitie Internationale des Scouts et Guides Adultes“ (AIDSEGA). Sídlo ústředí této organizace je v Bruselu. Myšlenku pro vznik této organizace vyslovil již v roce 1946 J. S. Wilson, tehdejší ředitel Světové skautské kanceláře (WOSM), který ji při přípravných jednáních formuloval takto: „Hovoříme-li a zdůrazňujeme-li myšlenku světového bratrství skautů, musíme si stále naléhavěji klást otázku, jak toto bratrství v životě uskutečňovat.“ Pochopil, že uskutečnit ideál přátelství a bratrství je především úkolem dospělých. Wilson se stal čestným předsedou IFOFSAG - AIDSEGA po jeho založení v r. 1953 a tuto čestnou funkci zastával až do konce svého života v r. 1969.

Mezinárodní skautská ústředí WOSM, WAGGGS a IFOFSAG jsou od té doby zastoupena svými reprezentanty navzájem v ústředích všech tří organizací a úzce spolu spolupracují. Na světové konferenci v Montegrotto roku 1996 byl název organizace dospělých (IFOFSAG) změněn na „International Scouts and Guides Fellowship“ (ISGF).

První zvěst o existenci IFOFSAG se k nám dostala k sestře Janě Skácelové - Pam ještě před naší „sametovou revolucí“ na podzim 1989 od jejích starých známých skautských sester z Norska. V únoru 1990 poslala Pam pozdrav ke Dni sesterství do ústředí do Bruselu a obdržela velmi vřelou odpověď od sekretářky Naic Pirard a světové prezidentky Margaret Schopper s osobním pozváním na 1. evropskou konferenci IFOFSAG v dubnu 1990 do Vídně. - Nezávisle na těchto kontaktech byli bratr Alois Prax - Love z Brna a bratr Milan Nešpůrek z Karlových Varů hosty na tradičním evropském setkání oldskautů v Grossarlau v Rakousku v lednu 1990, kde se setkali s obrovským zájmem o obnovující se československý skauting.

Oficiální kontakt byl navázán na historickém IV. sněmu Junáka v Praze 19. května 1990. Jako hosté se sněmu zúčastnily prezidentka světové kanceláře IFOFSAG sestra Margareta Schopper a zahraniční sekretářka Rakouské skautské gildy sestra Gerda-Maria Pazdera. Na tomto sněmu byl prvně v historii československého skautingu vedle kmenů chlapeckého a dívčího ustaven samostatný třetí kmen Junáka - kmen dospělých (později pojmenován jako kmen oldskautů) a byla navázána první jednání o členství československých old-skautů v mezinárodní organizaci (br. starosta A. Sum, br. místopředseda V. Řehák, první náčelní kmene sestra J. Pfeifferová). V rámci úvah o členství v IFOFSAG se řada bratrů a sester přihlásila předběžně za členy tzv. „Central Branch“ (něco jako „kmen při ústředí“ - pro jednotlivce ze zemí, které ještě nejsou členy IFOFSAG) - sestra Skácelová, bratři Prax, Nešpůrek, Kopřiva, Němec, Řehák, Prouza a další. Jejich prostřednictvím se k nám dostávaly pak nejen tiskoviny, ale i podstatné informace o dění v celém světovém oldskautském bratrství.

Rok 1990 byl rokem intenzivní práce na rozvoji čs. skautingu, ale i rokem intenzivních úvah o členství v IFOFSAG a obdobím poznávání obsahu a forem oldskautské činnosti ve světě a obdobím navazování kontaktů. Neocenitelnými pomocníky při tom byli především rakouští bratři a sestry - prezident rakouských oldskautů Ferry Partsch, zahr. sekretářka G.-M. Pazdera, světová prezidentka M. Schopper, Gildemeister z Dolních Rakous - rodilý Moravan Roman Kozumplik a další. Sestra Skácelová byla v červnu 1990 pozvána na setká-

ni Západoevropského regionu v Bozée (Belgie), zástupci kmene byli pozváni na rakouský Gildentag ve Freistadtu, v říjnu se zúčastnili ses. Pfeifferová a br. Kopřiva kurzu pro okresní vůdce v Tullnerbachu (Rakousko), v prosinci setkání se sestrou M. Schopper v Č. Budějovicích. To už začaly intenzivnější rozhovory a jednání o členství, k němuž opakovaně nabádal i čestný starosta Junáka br. Sum.

V červnu 1991 se měla konat světová konference IFOFSAG, která měla (mohla) schválit přijetí Československa za člena; k tomu by bylo nutno předložit do 31. 1. 1991 světovému ústředí IFOFSAG přihlášku ke členství a stanovy. To však nemohly být stanovy Junáka: do IFOFSAG nemohl být přijat Junák jako celek, protože členy IFOFSAG mohli být pouze dospělí skauti a skautky, tedy kmen OS - byť i jako součást Junáka. Proto bylo nutno pro kmen OS sepsat Statut kmene, který by byl jednak podkladem pro přijetí kmene do IFOFSAG, jednak by zároveň stvrzoval kmen OS jako součást Junáka a promítl toto posta-vení do stanov Junáka. Termín pro vypracování tak závažného dokumentu do 31.1.1991 se nám jevil jako nerálný, přesto však jsme na potřebných podkladech začli pracovat. Do práce na přípravě statutu se dali tehdejší členové náčelnictva kmene a ÚR Junáka br. Kopřiva, br. Řehák, jako konzultant pomáhal br. Sum. Nejobtížnější bylo vyřešit tři otázky, které se zdály téměř nepřekonatelné:

- Všude ve světě byli dospělí skauti a skautky (krom přímých činovníků v dětské části hnutí) organizováni v samostatné organizaci dospělých s vlastními stanovami, a tak to také bylo požadováno na nás. My jsme ale trvali na tom, že i my dospělí chceme jak z tradičních, tak i z ideových důvodů zůstat součástí národní skautské organizace, byť i součástí do jisté míry autonomní.
- Velké množství našich dospělých skautů a skautek žilo stále ještě duchem v éře pouze dvou předválečných světových skautských organizací - WOSM a WAGGGS (IFOFSAG vznikl až v r.1953) a stále se cítilo pouze jejich členy. Domnívali se, že žádnou jinou mezinárodní organizaci nepotřebují a že navždy budou fungovat jako činovníci nebo členi, kteří budou oprávněni rozhodovat o životě skautské organizace a ovlivňovat její vývoj. Někteří se dokonce domnívali, že jde o snahu odtrhnout kmen OS od Junáka.
- Řada našich dospělých skautů se nechtěla smířit se slůvkem „...**Former** Scouts...“ v anglickém názvu mezinárodního společenství dospělých (přestože ve francouzském, rovnocenně závazném znění je „...Scouts et Guides **Adultes**...“), protože skauting nevnímáme pouze za záležitost dětství nebo mládí, ale v duchu Baden-Powella za poslání celoživotní.

Do řešení těchto otázek však náhle vstoupila daleko závažnější a aktuálnější komplikace: na Slovensku byla založena Slovenská skautská gilda, samostatná a na Slovenském (a tedy i československém**) skautingu nezávislá organizace, která začala usilovat o přijetí do IFOFSAG. Stanovy IFOFSAG, stejně tak jako je tomu i ve stanovách ostatních světových skautských ústředí, připouštějí členství vždy pouze jedné národní skautské organizace (společné, nebo jejich federace). Pokud by tedy Slovenská skautská gilda byla jako první sama do IFOFSAG přijata, bylo by později pak již velmi obtížné vyjednávat s ní novou formu společné organizace či federace pro dospělé skauty, nové stanovy a podobně. Jako již přijatý člen by měla suverénní pozici při jednání a rozhodování.

Snaha Slovenské skautské gildy o samostatné přijetí však zřetelně osvětlila i další potenciální hrozbu: stejné, ne-li větší nebezpečí, t.j. separátní vstup do IFOFSAG, by mohl být iniciován i jakýmkoliv dalším subjektem z českých zemí, a Junák, resp. celý československý skauting, by byl postaven mimo hru o členství v této mezinárodní organizaci.

Připravovaná světová konference IFOFSAG, která měla rozhodnout o přihláškách nových členů, byla v důsledku balkánských válečných konfliktů odsunuta z původního červnového termínu na říjen 1991 a s tím byla i odsunuta lhůta pro předložení našich dokumentů a přihlášky, a to na 30. 6. 1991. Tento termín se nám jevil již reálný.

Byly vypracovány první návrhy Statutu české a slovenské skautské gildy jakožto součásti Českého a Slovenského skautingu (ČaSS - to byl tehdy název československé skautské organizace), který v interním významu měl být Statutem 3. kmene (ten existoval však jenom v Junáku, na Slovensku ve Slovenském skautingu nebyl 3. kmen samostatně ustaven). Pracovní materiál s podrobným rozkladem byl předložen jednak Ústřední radě Junáka, jednak federálnímu orgánu - Ústřední radě ČaSS, se znovu zdůrazněným upozorněním na rizika z otálení, jak jsou zmíněna výše. ÚR ČSaS vzala na vědomí dosavadní postup příprav a pověřila další práci společný tým, za Junáka ses. J.Pfeifferovou a br. VI.Kopřivu, za Slovenský skauting br. J. Mertu a M. Mikláňka. Uskutečnilo se několik společných jednání, prvního se krátce zúčastnil i br.Durčanský ze Slovenského skautingu, a dne 25.6.1991 byl návrh Statutu české a slovenské skautské gildy dokončen, ustaven tzv. přípravný výbor (měl fungovat do schválení sněmem) a Světovému ústředí IFOFSAG v Bruselu byla odeslána se Statutem i přihláška ke členství.

Dočkali jsme se však překvapení: následujícího dne jsme byli díky našim kontaktům s ústředím v Bruselu i s dalšími přáteli z bratrských Gild informováni o tom, že Slovenská skautská gilda (SSG) skutečně již počátkem června, tedy pár týdnů před námi, předložila svou vlastní žádost o přijetí do IFOFSAG i se svými vlastními stanovami. Počátkem července pak jsme byli oficiálně ústředím IFOFSAG vyzváni, abychom kontaktovali SSG k vypracování společných stanov. Termín nám byl stanoven do měsíce, t.j. do 31.7.1991 !

Začátek prázdnin, ale komplikací a potíží nepřeberně! Jednání s br. Vlado Václavem, předsedou SSG, byla složitá a obtížná. Náš Statut české a slovenské skautské gildy byl pro SSG nepřijatelný a bylo nutno začít zcela znovu. V novém statutu již nefiguroval kmen OS Českého a Slovenského skautingu, t.j. Junáka a Slovenského skautingu, nýbrž vedle něho ještě další subjekt - Slovenská skautská gilda. U té, resp. především u br. Václava, se projevovaly v plné míře slovenské emancipační postoje. Statut již musel vyjadřovat federativní uspořádání vzájemných vztahů. Nekonečné byly dohady o každé slůvko, každou pozici, každou funkci a paritu, počty, hlasy, práva, věci už ústně osobně dojednané byly ještě téhož dne znovu problematizovaly novými a novými námitkami sdělovanými telegramy, telefonicky atd. Termín 31.7. nemohl být splněn. Br. Ferry Partsch a s. Gerda-Maria Pazdera z Vídně nám nabídli zprostředkovatelskou přítomnost při dalším jednání 2. 8. v Bratislavě ! S jejich pomocí se tam podařilo dosáhnout konečně s SSG dohody a z tohoto jednání byl sepsán společný dopis světovému ústředí IFOFSAG do Bruselu; o dosavadním průběhu jednání i výsledcích byla zpracována informace pro ÚR Junáka i ČSaS.

Termín pro zaslání konečného znění statutu nám byl opět výjimečně posunut na 31.8.1991. Upravené znění statutu však bylo znovu se strany SSG několikrát rozporováno, a to naposledy ještě tři dny před termínem ! Teprve 12. září jsme mohli po dalším jednání odeslat anglické znění „Statutu federace českých a slovenských skautských gild“ faxem do Bruselu. Přesto sedm dnů nato, 19. 9., odeslal br. Václav faxem do Bruselu nesouhlas s některými detaily anglického překladu ! Světové ústředí nám telefonicky sdělilo, že statut přijímá, avšak podmínilo naše přijetí tím, že na světovou konferenci do Řecka 29. 9. (tedy zhruba za týden!) přineseme anglickou verzi **podepsanou br. Václavem.**

Věřte nevěřte, nám se to povedlo! Celé prázdniny sice padly na řešení těchto problémů, ale anabáze skončila a úspěch se dostavil!

Přijeli jsme do Řecka - za Junáka br. Kopřiva a ses. Skácelová, za Slovenskou skautskou gildu br. Karol Šoltéz (br. Václava zdolal srpnový jednací maraton a dostal srdeční potíže), zástupci Slovenského skautingu se účasti vzdali - znechuceni potížemi, které sice naprosto nezavinili, ale za něž se zřejmě poněkud styděli. Konference trvala od 29.9. do 5. 10. 1991, kromě Československa byli tehdy přijati za členy IFOFSAG také Maďari. Přijímací ceremoniál měl ohromný ohlas. Na 200 delegátů z celého světa povstalo a bouřlivým aplausem, který trval desítky minut, schválilo naše přijetí. Diskusní příspěvky zástupců WOSM i WAGGGS v průběhu konference se převážně zabývaly chválami na rozvoj znovu-obnoveného skautingu v ČSR a byly vždy opět doprovázeny potleskem. Fotoaparáty cvakaly, byli jsme po celé dny středem pozornosti a rozhovorů. S br. Šoltézem, Slovákem zcela jiného založení a jiných postojů než byl br. Václav, jsme byli nerozlučnou a bratrskou trojicí v nejlepším slova smyslu, a spolu s dalším Slovákem br. Vladimírem Balejkou, exilovým čs. skautem z USA a blízkým spolupracovníkem br. Vělena Fanderlika a rovněž účastníkem konference, jsme tvořili důvěrný československý tým.

Naši mezinárodní pozici jsme úspěšně vyřešili.

Práce však neskončila. Čekala nás - možná stejně obtížná - práce doma. Ale o tom třeba až zase příště.

Vladimír Kopřiva - Vlk

xxx

*) Old Scouts tehdy patřili (organizačně) do WOSM.

***) Skauting v ČSR představovala v letech 1990 - 1992 organizace s názvem „Český a Slovenský skauting“ (ČaSS), jehož součástí byli Český Junák a Slovenský skauting. Vrcholným orgánem ČaSS byla Ústřední rada ČaSS. Později se název Český Junák změnil na Junák - svaz skautů a skautek a později v r. 1993 na Junák - svaz skautů a skautek ČR.